

Foldet portræt - fragmenter af en person

Surrealisterne brugte collage og assemblage til at rive ting ud af deres vante sammenhæng og sætte dem sammen på overraskende måder. På den måde åbnede de for drømmenes betydning, det ubevidste og nye måder at se mennesker og verden på.

I denne opgave skal eleverne skabe et portræt af en person, der har gjort indtryk på dem — ikke som et fotorealistisk billede, men som en samling fragmenter, genstande, tekst og linjer, der tilsammen fortæller noget om personen.

Hvordan omsættes et umiddelbart indtryk af en person til et portræt? Hvilke fragmenter bliver sammensat til at forme opfattelsen af personen? Eleverne skal i denne opgave eksperimentere med collage/assemblage ud fra fem benspænd.

Hvem tænker du på?

🕒 10 minutter

Du skal nu hjælpe eleverne med at vække minder, stemninger og sanselige billeder af en person, der har betydet noget for den enkelte elev, så portrættet får en følelsesmæssig forankring.

Eksempel på fremgangsmåde (en guide, der kan læses højt):

Luk øjnene et øjeblik. Tænk på en person, der på en eller anden måde har gjort indtryk på dig. Det kan være en, du kender godt – eller en, du kun har mødt kort. En fra din familie, en ven, en lærer, en nabo – eller måske en person du kun kender gennem musik, sport, bøger eller medier. Prøv at lade billeder dukke op, uden at du skal vælge rigtigt eller forkert. Bare mærk efter.

(Pause 10 sekunder).

Forestil dig, at du står tæt på personen.

Hvordan lyder stemmen? Er den høj, blød, rolig, grinende, hæs, stille?

Hvordan dufter omgivelserne omkring jer? Lægger du mærke til en bestemt duft – kaffe, hav, parfume, regn, støv, madlavning, skov?

Hvordan bevæger personen sig? Hurtigt, langsomt, rank, afslappet, nervøst, kraftfuldt?

Hvilke farver forbinder du med personen? Er det varme farver, kolde farver, stærke, støvede, gennemsigtige?

Hvilken lyd eller rytme passer til personen? Musik, stilhed, regn, skridt, latter, maskiner, stemmer?

Hvis du skulle røre ved personen eller noget de ejer – hvordan føles det? Blødt, ru, tungt, glat, køligt?

(Pause 10 sek.)

Nu må du gerne åbne øjnene...

Opsamling

Efterfølgende kan eleverne lave en hurtig skitse, hvor de hurtigt skriver eller tegner 3–5 ord, billeder eller symboler, som dukkede op, da de tænkte på personen.

Det kan være konkrete ting (cykel, grøn jakke, lav stemme) eller mere abstrakte ord (tryk, mystisk, energi, uro).

Eller I kan tage en refleksionsrunde i plenum, fx:

1. Hvad var det første, du så for dig, da du tænkte på personen?
2. Hvis du skulle beskrive personen uden at nævne navn eller udseende – hvordan ville du gøre det?
3. Hvad ville du spørge personen om, hvis I kunne mødes lige nu?
4. Hvad tror du, personen ville tænke om det portræt, du skal lave?
5. Er der en bestemt farve, form eller lyd, der føles “rigtig” for personen? Hvorfor?

I SKAL BRUGE

- papir
- blyant

Skab portrættet

🕒 1 lektion

Eleverne skal nu lave et portræt på det foldede stykke papir med de materialer, du har stillet til rådighed. På hvert fold/panel, skal I arbejde med et benspænd. Rækkefølgen kan variere.

Brug de fem benspænd nedenfor. Forklar at de skal bruge alle benspændene — men rækkefølgen kan variere.

1. **Genstand.** Vælg én genstand du forbinder med personen. Mal genstanden med hvid akryl på ét panel (fx nøgler, kop, guitar)
2. **Situation / oplevelse.** I et andet panel viser du en kort situation eller erindring gennem billeder og farver (ikke en realistisk scene, men stemning). Arbejd med collage og brug udklip fra blade og magasiner.
3. **Tegn med garn** (linjer som kropsholdning eller ansigtstræk). Brug garn/snor som “streg” til at angive kropsholdning eller hovedets kontur. Det skal være abstrakt!
4. **Skriv et spørgsmål eller en tekst.** Skriv en kort tekst, sætning eller et spørgsmål rettet til personen (fx “Hvorfor blev du ved med at synge?”). Placer teksten i et panel. Teksten skal både kunne aflæses, men også have et visuelt udtryk.
5. **Forbind panelerne.** Skab linjer/forbindelser (streger, tape, garn, malede linjer) som binder de fire paneler sammen til én sammenhængende fortolkning af den valgte person. Det er det femte benspænd: helheden.
6. **Afslutning:** Finpuds, sæt små fundne genstande fast på portrættet, skriv evt. en titel og navn på bagsiden.

Hjælp eleverne godt i gang ved at vise en **kort demo** (3–5 min)

1. Vis et færdigt eksempel (eller lav et live-mini-portræt på tavlen): vis genstanden, sæt et udklip, placer garn som streg — tal højt om dine valg.
2. Demonstrér hvordan genstandene limes på og hvordan man ”tegner med garn”
3. Giv et konkret eksempel på en tekstlinje og hvordan den placeres visuelt.

Udstil portrætte og lad eleverne tale om dem.

Opsamling

Stil åbne spørgsmål i plenum eller parvis fx:

- Hvem valgte du at portrættere — og hvorfor netop den person?
- Hvilke genstande og situationer har du valgt?
- Hvilke elementer valgte du, og hvad skal de sige om personen?
- Hvad var sværest — og hvad vil du gøre anderledes næste gang?

ISKAL BRUGE

- Ét A3-ark (kraftigt papir) foldet i fire felter – gerne sort
- Magasinudklip, aviser, fotos, mønstrede papirer.
- Lim, saks, limstift, tape.
- Garn eller snor
- Tusser/penne, evt. akrylmaling (gerne hvid)
- Små fundne genstande (knapper, nøgler)
- Små stofstykker, pap til relief.

BILAG

- Bilag til foldet portræt.pdf
- Opgaveark til foldet portræt.pdf

Om SMK Connect

SMK Connect gør den kunstneriske kulturarv levende og anvendelig for landets elever. Det sker via modul-opbyggede, nøje tilrettelagte undervisningsforløb, der kan bruges direkte i underviserens planlægning.

Udgivet under CC BY-SA